

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МАРІУПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ФІЛОЛОГІЇ ТА МАСОВИХ КОМУНІКАЦІЙ
КАФЕДРА ІНФОРМАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

ФЕНОМЕН БІБЛІОТЕК В СУЧАСНОМУ СВІТІ

Збірник матеріалів
II Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю

30 вересня 2021 року

Маріуполь – 2021

Редакційна колегія:

- О.В. Булатова, доктор економічних наук, професор, перший проректор МДУ (голова),
С.В. Безчотнікова, доктор філологічних наук, професор, декан факультету філології
та масових комунікацій МДУ (заст. голови),
В.О. Кудлай, кандидат наук із соціальних комунікацій, зав. каф. інформаційної діяльності,
С.Є. Орехова, кандидат історичних наук, професор кафедри інформаційної діяльності,
І.О. Петрова, кандидат історичних наук, доцент кафедри інформаційної діяльності МДУ,
О.Е. Політевич, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри інформаційних ресурсів
та комунікацій Білоруського державного університету культури і мистецтв,
О.А. Сивак, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри інформаційної діяльності МДУ.

Затверджено на засіданні кафедри інформаційної діяльності
(протокол № 6 від 19.10.2021)

Рекомендовано до друку та поширення через мережу Інтернет вченою радою факультету
філології та масових комунікацій Маріупольського державного університету
(протокол № 1 від 20.10.2021)

Ф 42

Феномен бібліотек в сучасному світі : зб. мат. II Всеукраїнської наук.-
практ. конф. з міжнародною участю, м. Маріуполь, 30 вересня 2021 р.
/Маріуп. держ. ун-т ; ред. О.В. Булатова, С.В. Безчотнікова; упоряд.
В.О. Кудлай, С.Є. Орехова, І.О. Петрова, О.Е. Політевич, О.А. Сивак. –
Маріуполь : МДУ, 2021. – 238 с.

Збірник містить матеріали II Всеукраїнської науково-практичної
конференції з міжнародною участю «Феномен бібліотек в сучасному світі»,
яка відбулася 30 вересня 2021 року з ініціативи кафедри інформаційної
діяльності Маріупольського державного університету.

В конференції взяли участь представники освітянської, наукової,
фахової спільнот України та Білорусі.

У тематичних напрямках учасників конференції висвітлені актуальні
питання якісних змін бібліотек, розвитку бібліотечної справи, новітні виклики
книгознавства, видавничої та архівної справи, бібліополістики та бібліографії,
культурні та мистецькі чинники розвитку інформаційного суспільства,
проблеми підготовки фахівців інформаційної, бібліотечної та архівної справи,
культурології, філології, журналістики та інших дотичних до соціальних
комунікацій спеціальностей, особливості інформаційної діяльності,
менеджменту та маркетингу в соціальних комунікаціях.

Видання адресоване науковцям, викладачам, здобувачам та усім, хто
цікавиться сучасними проблемами розвитку бібліотек і бібліотечної справи.

Відповідальність за зміст, достовірність, оригінальність поданих матеріалів
несуть автори, опублікованих у збірнику доповідей

Великобританія, Німеччина, США, Норвегія, Латвія, Італія, Данія, Боснія і Герцеговіна, Китай, Сербія, Чехія, Канада і др.

Таким образом, можно сделать вывод, что учебные заведения, проводящие обучение специалистов в области библиотечного дела, сотрудничают как между собой, так и с другими университетами. Данное сотрудничество может осуществляться как на локальном, так и на международном уровне. Наиболее перспективным является проведение конференций на международном уровне. Участие в таких конференциях помогает наиболее полно раскрыть потенциал учащихся, обменяться не только информацией, но и достижениями, приобретенным опытом с иностранными коллегами.

Литература

1. «Библиотека в XXI веке: новые вызовы» [Электронный ресурс]. – Режим доступа: http://www.buk.by/news_detail.php?ID=5770. – Дата доступа: 30.08.2021.
2. Итоговый документ: I Международный студенческий научно-практический форум «Современное состояние инфосферы учреждений культуры» [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://ogiik.orel.ru/s11052018.html>. – Дата доступа: 30.08.2021.
3. VII Всероссийская научно-практическая студенческая интернет-конференция «Актуальные проблемы информационного и документационного обеспечения управления» (г. Тамбов, Российская Федерация) [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <https://www.bsut.by/news/2213%20vii%20vserossijskaya%20nauchno%20prakticheskaya%20studentcheskaya%20internet%20konferentsiya%20aktualnye%20problemy%20informatsionnogo%20i%20dokumentatsionnogo%20obespecheniya-upravleniya-g-tambov-rossijskaya-federatsiya>. – Дата доступа: 30.08.2021.
4. BOBCATSSS 2021 [Электронный ресурс]. – Режим доступа: http://www.buk.by/news_detail.php?ID=5710. – Дата доступа: 31.08.2021.

УДК 02(47+57)"19"

Савченко С.В.
/ м. Дніпро /

РАДЯНСЬКА БІБЛІОТЕКА ЯК ТИП «ВОЙОВНИЧОЇ БІБЛІОТЕКИ» (ДО ІДЕЙ ПЕТЕРА КАРШТЕДТА)

Масова публічна бібліотека – феномен модерного суспільства, його не знали ані античність, ані середні віки. Як показав у своїх «Нарисах соціології бібліотеки» Петер Карштедт, бібліотека, з одного боку, є продуктом соціальної організації на певному етапі її розвитку, а з другого боку, виступає «активним елементом, що здійснює самостійний вплив на хід соціальних процесів», тобто є «формою соціокультурного відтворення того суспільства», яке створило бібліотеку [7]. Кажучи простіше, бібліотека – активний агент суспільних трансформацій, бо забезпечує соціокультурну стабільність та екзистенційну тяглість соціуму.

Вчений розрізняв поняття «публічна бібліотека» та «войовничий тип

бібліотеки». Перша бібліотека, пов'язана з «демократичним розумінням істини», служить індивідові та його самостійним духовним пошукам, не намагаючись вплинути на його рішення. Друга намагається здійснити індокриніацію масової свідомості певними політичними міфологемами. Для суспільств патерналістичного типу з низьким рівнем громадської самоорганізації та індивідуальної ініціативи, зокрема, для країн Східної Європи, властивий саме другий тип – масової ідеологічної бібліотеки з домінуванням просвітницько-пропагандистської функції. По суті, наші бібліотеки, що почали формуватися у великих містах ХІХ ст., не встигли пройти етап «публічних бібліотек», майже одразу стали «національними», націленими на виховання народу та його звеличення як морального ідеалу. Недарма в часи революцій, які у нас відбуваються за есхатологічною логікою («зруйнувати все старе і створити світ заново»), нова влада прагне передовсім позбутися старих бібліотечних фондів (а іноді й архівних), замінивши їх новими ресурсами соціокультурного відтворення. При ідеократії колективне існування потребує єдиного і обов'язкового для всіх квазіметафізичного сенсу, світоглядний індивідуалізм не заохочується і переслідується. За таких умов процес ідеологічного переоснащення є нормальним і перманентним. За словами Карштедта, «трактовка ролі бібліотек як носіїв ідеології призводить до появи засобів контролю над формуванням фондів», тобто – бібліотечної політики. «В країнах, де режими ставлять перед собою задачу спрямованого впливу на маси та маніпуляції їхньою свідомістю, бібліотеки стають об'єктом постійного контролю і цілеспрямованого ідеологізованого комплектування» [7].

Незважаючи на цензурне законодавство, «міністерський каталог» заборонених книг та самодержавство з його «православиєм, самодержавиєм, народністю», цілеспрямованої бібліотечної політики в Російській імперії просто не було [4]. Особливо гостро це питання постало на початку ХХ ст., в розпал революційного руху, що підточував підвалини царського режиму. В 1904 році «Вестник Екатеринославского земства» нарікав на відсутність центральної губернської установи, яка би «керувала бібліотечною справою в повному її обсягові»: йшлося про «відкриття та влаштування бібліотек, виписування книг та журналів, стосунки із громадськими та приватними установами у справах бібліотек, бібліотечної статистики та бібліографії». «Донині, – зітхали земські діячі, – громадська діяльність катеринославців нічим не відзначилася в цьому напрямку», а бібліотеки діяли розрізнено, без єдиного управлінського та методичного центру [2, С. 867]. Як наслідок, писала земська газета, селяни лишаяються невігласами, бо бібліотека не мала змоги вдовольнити їхні інтереси та запити, до того ж, народ підозрював, що від нього пани навмисно приховують якусь особливу мудру «народну книгу», тому виявляв мало інтересу до читання [3, С. 1145]. На цьому тлі спостерігався своєрідний «бібліотечний плюралізм». Крім народних, земських, публічних, приватних, міських, шкільних та училищних бібліотек, різні політичні партії (з 1905 р.), легальні та нелегальні політичні рухи, світські, релігійні та церковні організації створювали бібліотеки та читальні для своїх прихильників, наповнюючи їх власними виданнями, нерідко різними хитрощами обходячи пильних цензорів. Скасування попередньої цензури уможливило ідейне розмаїття бібліотечних фондів. Лише у спецзакладах, наприклад, в'язницях, бібліотечний фонд складався з

«благонамеренных» видань і то не завжди [5].

З 1914 року почалося «коротке» ХХ століття. За словами Міраба Мамардашвілі, воно породило невідомий раніше феномен ідеологічних держав, ідеологічних суспільних структур та ідеологічних масових рухів [11, С. 33]. Після захоплення влади революціонерами розпочалися спроби реалізувати ідеологічні утопії. Більшовики врахували прорахунки старої влади, заповзято взявшись за ідеологізацію бібліотечної справи (головним чином це стосувалося художньої, енциклопедичної та гуманітарної літератури, згодом класовий аналіз проник у природничі та технічні науки). Механізми керування масовою просвітою, запущені більшовиками ще в 20-ті роки ХХ ст., спиралися на тезу, що розбудова світлого майбутнього мусить супроводжуватися інтенсивним інтелектуальним розвитком радянської людини. «Комуністові потрібно вивчити закони розвитку людського суспільства... Він повинен ясно уявляти, куди спрямовується суспільний розвиток» [7, С. 14-15]. За висловом Анатолія Луначарського, «не потрібно переходити до соціалізму, якщо люди завдяки цьому не стануть мудрішими та гарнішими» [10, С. 136]. У праці «Про виховання та освіту» нарком з гордістю відзначав вплив революції на вибух всенародного бібліотечного ентузіазму. В 1919 році кількість бібліотек була втричі більшою, ніж в останні роки царського режиму. «Ріст бібліотек просто дивовижний, при цьому треба сказати, що і відвідуваність бібліотек для нашого голодного часу вкрай вражаюча: у спустошеному Петрограді було 150 тисяч читачів за рік та 257 тисяч видач. Це дуже серйозно, якщо зважити на те, що Петроград зменшився у населенні майже втричі» [9, С. 83-84].

Тож успіхи комуністичного будівництва вимірювалися в абсолютних величинах. Однією з них була кількість читачів та динаміка звернень до бібліотечного фонду (фондовикористання). У відповідь на ключову ідеологічну настанову бібліотека мусила продукувати планову та звітну документацію, що мала би засвідчувати прогрес. «Згідно з нормами, затвердженими ще в радянські часи, на одного працівника бібліотеки має припадати 750 користувачів щорічно, для закладів дитячого спрямування – 650» [12]. В такий спосіб оцінювалася ефективність культурно-масової та агітаційної роботи з приваблення нових користувачів і збереження старих.

Бібліотека трактувалася як важливий осередок ідеологічного фронту. Вже на початку 20-тих років вона мала вигляд «розгалуженого апарату <...> зі спеціальною задачею підвищення класової культури та культурної боротьби за наше майбутнє» [9, С. 220]. Надія Крупська вважала, що бібліотекар повинен сприяти систематичній самоосвіті молодих будівничих комунізму [8]. «Революція зробила трудящих господарями життя, розбудила в них прагнення використовувати науку для своїх цілей» [8, С. 15]. Для цього радянська влада невдовзі після перемоги організувала мережу з 30 тисяч масових бібліотек-читалень [8, С. 15]. Бібліотека брала на себе не лише роль централізованого керівництва масовим читанням, але й інформаційно-методичного та пропагандистського супроводу радикальних соціальних експериментів, впроваджуваних комуністичною партією [4]. «Задачу партійного будівництва, – писав Луначарський, – Володимир Ілліч розумів як задачу просвітницьку». Тому історія партії – це «робота з організації просвітницького політико-соціалістичного апарату». Мета цієї роботи –

«закріпити комуністичні ідеї в трудящих масах» [10, С. 132-133]. Суть пролетарсько-комуністичного виховання вбачалася у тому, щоб перетворити «цю потвору, цього егоїста у справжню людину, про яку ми мріємо і яка є кінцевою метою кожного соціаліста» [10, С. 136].

Таким чином, пролетарська бібліотечна система мала служити справі творення нового антропологічного ідеалу. За словами Бориса Дубіна та Льва Гудкова, «в основу радянської системи покладено модель загальної і швидкої, одночасної індокриннації: масовість адресації, вимога простоти, класикалізм, орієнтація на повторення та норму» [4]. Бібліотека підлягала радикальній партійно-ідеологічній уніфікації. «Геть літераторів безпартійних! Літературна справа повинна стати частиною загальнопролетарської справи <...> та соціал-демократичної партійної роботи» [9, С. 235]. Під цим гаслом велася боротьба з приватними, зокрема, дворянськими бібліотеками, фонди очищалися від «шкідливої літератури», обмежувався термін зберігання книг у сховищах, а Наркомпрос виступив з ідеєю складання стандартного набору літератури для кожної навчальної та масової бібліотеки в будь-якому куточку країни [4; 9, С. 469]. Ідею, як відомо, було успішно реалізовано. «Видавництва і склади, магазини і читальні, бібліотеки і торгівля книгами – все це мусить стати партійним, підзвітним», – закликав Ленін [9, С. 236]. «Перша у світі держава робітників та селян» включила бібліотеку у процес формування колективної пам'яті про себе як «торжество історичної справедливості», блокуючи будь-які версії альтернативної пам'яті.

Попри всі вади, радянська система мала свої переваги: наприкінці 80-х рр. на СРСР припадало 12 % світового книговидавництва, бібліотечний фонд централізовано і систематично одержував в цілому 15 % тиражу усіх видань. За даними, які наводить Юрій Столяров, «декілька найбільших бібліотек отримували майже усі назви друкованої продукції. Сотні крупних бібліотек відповідно до профілю отримували менше половини» [13, С. 52]. Масові невеличкі бібліотеки – значно менше, але вони планово і регулярно поповнювали свої фонди.

Враховуючи викладене і забігаючи у сьогодення, поставимо питання в дусі Петера Карштедта: чи є нині бібліотека «формою соціокультурного відтворення того соціуму, який її створив»? [6] Чи зберегла вона свою базову соціально-репродуктивну функцію? Якщо так, який тип суспільства відтворює сучасна масова бібліотека? Враховуючи глобалізаційні процеси в економіці та культурі, підваження національних та інших мета-ідентифікацій, ширення тези про множинність та паритетність будь-яких істин, транскордонність, відкритість та доступність інформації, неймовірну оперативність її обігу, перемогу неолібералізму, чи не є звична ідеологічна функція «войовничої бібліотеки», з її принципом партійності літератури, анахронізмом? Бібліотека одержить нові сенси, стимули і форми роботи лише в суспільстві, що обирає шлях економічної та технологічної модернізації, а це можливо, на думку Дж.А. Робінсона та Д. Асемоглу, за умов прямої і щирої зацікавленості правлячої верхівки в реальній демократизації [1].

Література

1. Асемоглу Д., Робінсон Дж. А. Экономические истоки диктатуры и демократии / Пер.с англ. М., 2015. 512 с.
2. Библиотеки в Екатеринославской губернии // Вестник

Екатеринославського земства. 1904. № 29.

3. Библиотечное дело и его нужды // Вестник Екатеринославского земства. 1905. № 43.

4. Гудков Л., Дубин Б. Российские библиотеки в системе репродуктивных институтов: контекст и перспективы. URL: <https://polit.ru/article/2005/10/27/libraries/>

5. Жирков Г.В. Золотой век журналистики России. СПб., 2011. 382 с.

6. Карштедт П. Историческая социология библиотек (вступ. заметка Н. Зоркой). Опубликовано в журнале НЛО, номер 4, 2005. URL: <https://magazines.gorky.media/nlo/2005/4/istoricheskaya-socziologiya-bibliotek.html>

7. Крупская Н.К. Вопросы коммунистического воспитания молодежи. М., 1959. 64 с.

8. Крупская Н.К. О самообразовании. Сборник статей. М., 2019. 88 с.

9. Луначарский А. В. О воспитании и образовании. М., 1976. 640 с.

10. Луначарский А.В. Человек нового мира. М., 1980. 288 с.

11. Мамардашвили М. Очерк современной европейской философии. М., 2010. 584 с.

12. Семків В. Кому потрібні бібліотеки? URL: https://zik.ua/news/2012/07/19/komu_potribni_biblioteky_360345

13. Столяров Ю.Н. Библиотечный фонд. М., 1991. 271 с.

УДК 021.1:001

Татарчук Л.М.

/ м. Київ /

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ – ПРІОРИТЕТНИЙ НАПРЯМ ДІЯЛЬНОСТІ ННСГБ НААН

Однією із провідних установ, яка сформувала найпотужнішу репрезентативну галузеву інформаційно-ресурсну базу для забезпечення наукових досліджень є Національна наукова сільськогосподарська бібліотека НААН, важливою складовою діяльності якої була й залишається науково-дослідницька робота, яка активізувалася з 1998 року, коли бібліотека отримала статус наукової установи.

Інформаційно-ресурсне забезпечення наукових досліджень ННСГБ НААН здійснюється орієнтуючись на сучасні тенденції в системі наукових комунікацій з використанням усіх потужних можливостей, які на сьогодні надають новітні інформаційні технології.

Серед пріоритетів діяльності бібліотеки у цьому напрямі є:

– організація доступу до власних наукових ресурсів та мережевих світових, які знаходять ся у вільному доступі;

– інформування про ресурси і послуги, якими володіє бібліотека (сайт, соціальні мережі, різноманітні заходи, публікації тощо);

– надання широкого спектру пошукових можливостей і максимальне розкриття фондів та колекцій з використанням інформаційних, навігаційних,

ЗМІСТ

ВІТАЛЬНЕ СЛОВО.....	3
ПЛЕНАРНЕ ЗАСІДАННЯ.....	5
Бездрабко В.В. МЕРЕЖЕВА КОМУНІКАЦІЯ І АРХІВИ.....	5
Сабадаш Ю.С., Нікольченко Ю.М. ІНФОРМАЦІЙНА КУЛЬТУРА ПУБЛІЧНОЇ БІБЛІОТЕКИ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ.....	9
Палеха Ю.І. ЕЛЕКТРОННІ ВИДАННЯ: ОСОБЛИВОСТІ ПІДГОТОВКИ	13
Переверзева Ю.А. ОРГАНІЗАЦІОННО-НОРМАТИВНІ РЕШЕННЯ В ОБЛАСТІ УЧЁТА И СОХРАННОСТИ БИБЛИОТЕЧНЫХ ФОНДОВ В РЕСПУБЛИКЕ БЕЛАРУСЬ.....	16
Пасинкова О.В. РОЛЬ БІБЛІОТЕКИ ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ ОСВІТИ У РЕАЛІЗАЦІЇ ПОЛІТИКИ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ.....	19
Назар'єва С.В. ВПЛИВ ЕВОЛЮЦІЇ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА АКАДЕМІЧНІ БІБЛІОТЕКИ США.....	21
Чередник Л.А. ФОРМУВАННЯ КУЛЬТУРИ ЧИТАННЯ СУЧАСНОЇ МОЛОДІ: АНАЛІЗ ПРОБЛЕМИ.....	24
Кудлай В.О. УНІВЕРСИТЕТСЬКІ БІБЛІОТЕКИ СЬОГОДНІ: ВИКЛИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ.....	27
СЕКЦІЯ 1. ІСТОРІЯ ТА СУЧАСНІСТЬ БІБЛІОТЕЧНОЇ СПРАВИ: ВІТЧИЗНЯНИЙ ТА СВІТОВИЙ ДОСВІД.....	31
Акульшина А.В. ЯК ЗБІЛЬШИТИ РЕЙТИНГОВІ ПОКАЗНИКИ УНІВЕРСИТЕТУ В НАУКОМЕТРИЧНИХ БАЗАХ (ДОСВІД РОБОТИ НТБ ПДТУ).....	31
Бойко Д.В. ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ АНАЛІТИЧНОГО ОПРАЦЮВАННЯ ДАНИХ ПРОФІЛІВ НАУКОВЦІВ У GOOGLE SCHOLAR ЗА ДОПОМОГОЮ МЕТОДУ ZETTELKÄSTEN.....	34
Деліман В.В. ІВАН ФЕДОРОВ І ПОЧАТКОВЕ КИРИЛИЧНЕ ДРУКАРСТВО В УКРАЇНІ.....	36
Капралюк О.В. ІНФОРМАЦІЙНО-БІБЛІОТЕЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ АГРАРНОЇ ГАЛУЗІ МЕРЕЖЕЮ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ БІБЛІОТЕК У 60-70-Х РОКАХ ХХ СТ.	40
Козлюк Е.И. INTERNATIONALE KOMMUNIKATION VON SPEZIALISTEN DER BIBLIOTHEKS - UND INFORMATIONSSSEKTORS: THEORETISCHER ASPEKT.....	43
Одегова Л.В. ИСТОРИЯ ПРОВЕДЕНИЯ НАУЧНЫХ СТУДЕНЧЕСКИХ КОНФЕРЕНЦИЙ: МИРОВОЙ И ОТЕЧЕСТВЕННЫЙ ОПЫТ.....	44
Савченко С.В. РАДЯНСЬКА БІБЛІОТЕКА ЯК ТИП «ВОЙОВНИЧОЇ БІБЛІОТЕКИ» (ДО ІДЕЙ ПЕТЕРА КАРШТЕДТА).....	47
Татарчук Л.М. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ – ПРІОРИТЕТНИЙ НАПРЯМ ДІЯЛЬНОСТІ ННСГБ НААН.....	51
Шакула А.П. УНІВЕРСИТЕТСЬКІ БІБЛІОТЕКИ: СПРИЯННЯ ІНТЕГРАЦІЙНИМ ПРОЦЕСАМ УНІВЕРСИТЕТСЬКОЇ НАУКИ ДО СВІТОВОГО ДОСЛІДНИЦЬКОГО ПРОСТОРУ.....	54
СЕКЦІЯ 2. НОВІТНІ ВИКЛИКИ КНИГОЗНАВСТВА, ВИДАВНИЧОЇ ТА АРХІВНОЇ СПРАВИ, БІБЛІОПОЛІСТИКИ ТА БІБЛІОГРАФІЇ.....	56

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МАРІУПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ФІЛОЛОГІЇ ТА МАСОВИХ КОМУНІКАЦІЙ
КАФЕДРА ІНФОРМАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Редактори

О. В. Булатова,
С. В. Безчотнікова

Упорядники

В. О. Кудлай,
С. Є. Орехова,
І. О. Петрова,
О.Е. Політевич,
О.А. Сивак

Наукове видання

Феномен бібліотек в сучасному світі

II Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю
30 вересня 2021 року

Маріупольський державний університет

Збірник матеріалів

Комп'ютерна верстка:

О. В. Дейниченко

Підписано до друку 21.10.2021 Зам. 160/17
Обсяг 9,71 друк. арк. Формат 60x84/16. Тир. – 150

Редакційно-видавничий відділ Маріупольського державного університету.
Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до державного реєстру
видавців, виготовлювачів і розповсюджувачів видавничої продукції.

Серія ДК №4930 від 07.07.2015 р.
87548, Маріуполь, пр. Будівельників, 129